

424/1991 Sb.

Zákon

ze dne 2. října 1991

O sdružování v politických stranách a v politických hnutích

Vyhlášeno dne 1. listopadu 1991, datum poslední novelizace 1. ledna 2024

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Občané mají právo se sdružovat v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „strany a hnutí“). Výkon tohoto práva slouží občanům k jejich účasti na politickém životě společnosti, zejména na vytváření zákonodárných sborů a orgánů vyšších územních samosprávných celků a orgánů místní samosprávy. Zvláštní zákony stanoví, ve kterých případech je výkon tohoto práva omezen.^{1a)}

(2) K výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu.

(3) Tento zákon se nevztahuje na sdružování občanů

- a) ve spolcích,
- b) k výdělečné činnosti nebo zajištění řádného výkonu určitých povolání,
- c) v církevních a náboženských společnostech.

§ 2

(1) Strany a hnutí podléhají registraci podle tohoto zákona.

(2) Členem strany a hnutí mohou být pouze fyzické osoby.

(3) Členem strany a hnutí může být občan starší 18 let, může být však členem pouze jedné strany nebo hnutí.

(4) Ustanovení zvláštních zákonů o neslučitelnosti členství nebo funkcí ve stranách a hnutích s výkonem jiných činností či funkcí nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 3

(1) Strany a hnutí jsou právníckými osobami. Státní orgány mohou do jejich postavení a činnosti zasahovat jen na základě zákona a v jeho mezích.

(2) Nikdo nesmí být nucen k členství ve stranách a hnutích. Ze strany a hnutí může každý svobodně vystoupit.

(3) Nikdo nesmí být omezován ve svých právech proto, že je členem strany a hnutí, že se účastní jejich činnosti nebo je podporuje anebo že stojí mimo ně.

§ 4

Vznikat a vyvíjet činnost nemohou strany a hnutí,

a) které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu,

b) které nemají demokratické stanovy nebo nemají demokraticky ustanovené orgány,

c) které směřují k uchopení a držení moci zamezujícímu druhým stranám a hnutím ucházet se ústavními prostředky o moc nebo které směřují k potlačení rovnoprávnosti občanů,

d) jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.

§ 5

(1) Strany a hnutí jsou odděleny od státu. Nesmějí vykonávat funkce státních orgánů ani tyto orgány nahrazovat. Nesmějí řídit státní orgány ani ukládat povinnosti osobám, které nejsou jejich členy.

(2) Strany a hnutí nesmějí být ozbrojeny a nesmějí zřizovat ozbrojené složky.

(3) Strany a hnutí mohou být organizovány zásadně na územním principu. Zakládat a organizovat činnost stran a hnutí na pracovištích nebo v případech stanovených zvláštními zákony²⁾ je nepřipustné.

Vznik strany a hnutí

§ 6

(1) Strana a hnutí vznikají registrací nebo na základě skutečností, které ji nahrazují (§ 8 odst. 4 a 6 a § 21).

(2) Návrh na registraci strany a hnutí (dále jen „návrh na registraci“) podává nejméně tříčlenný přípravný výbor strany a hnutí (dále jen „přípravný výbor“), který je oprávněn vyvíjet pouze činnost směřující ke vzniku strany a hnutí. Členy přípravného výboru musí být občané, kteří dosáhli věku 18 let. Návrh na registraci podepíší všichni členové přípravného výboru a uvedou svoje jména a příjmení, data narození a bydliště. Dále uvedou, kdo z členů přípravného výboru je zmocněn jednat jejich jménem. K návrhu na registraci přípravný výbor připojí

a) petici alespoň jednoho tisíce občanů požadujících, aby strana a hnutí vznikly. K podpisu pod peticí musí občan uvést své jméno a příjmení, datum narození a bydliště,

b) stanovy (organizační řád) ve dvojím vyhotovení, v nichž musí být uvedeny:

1. název a zkratka strany a hnutí,
2. sídlo,
3. programové cíle,
4. práva a povinnosti členů,
5. ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny, zejména vymezení rozsahu, v němž mohou ve prospěch strany majetek nabývat, hospodařit a nakládat s ním, popřípadě nabývat jiná majetková práva, a rozsahu, v němž mohou jednat a zavazovat se jménem strany,
6. orgány včetně orgánů statutárních, rozhodčích a revizních, způsob jejich ustavování a vymezení jejich oprávnění,
7. způsob, jakým statutární orgány jednají a podepisují, zda a v jakém rozsahu mohou činit právní jednání jménem strany a hnutí i jiní členové či pracovníci,
8. zásady hospodaření,
9. způsob stanovení členských příspěvků, mají-li členové strany a hnutí uloženu povinnost platit členské příspěvky. Je-li členský příspěvek člena za kalendářní rok větší než 50 000 Kč, uvede politická strana nebo politické hnutí tuto skutečnost s identifikačními údaji člena v příloze výroční finanční zprávy podle § 19h odst. 1.
10. způsob naložení s majetkovým zůstatkem, který vyplýne z likvidace majetku a závazků v případě zrušení strany a hnutí, pokud tento zůstatek nepřípadne státu (§ 13 odst. 6).

(3) Název strany a hnutí a jeho zkratka se musí výrazně lišit od názvu a zkratky stran a hnutí, které již vyvíjejí činnost na území České republiky, aby nebyly vzájemně zaměnitelné.

(4) Sídlo strany a hnutí musí být na území České republiky.

(5) Pokud stanovy neurčují něco jiného, jedná jménem strany a hnutí až do ustavení orgánů uvedených v odstavci 2 písm. b) bodu 6 přípravný výbor. Orgány strany a hnutí musí být ustaveny nejpozději do 6 měsíců od vzniku strany a hnutí. Nejsou-li orgány v této lhůtě ustaveny, dá Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) podnět k návrhu na pozastavení činnosti strany a hnutí (§ 14).

§ 7

(1) Návrh na registraci se podává ministerstvu.

(2) Nemá-li návrh na registraci náležitosti podle § 6 nebo jsou-li v něm neúplné nebo nepřesné údaje, ministerstvo na to přípravný výbor bezodkladně, nejpozději do 5 dnů od doručení návrhu na registraci, písemně upozorní s tím, že dokud nebudou tyto nedostatky odstraněny, řízení o registraci nebude zahájeno.

(3) Neupozorní-li ministerstvo do 10 dnů od doručení návrhu na registraci přípravný výbor podle odstavce 2, má se

za to, že návrh na registraci nemá nedostatky.

(4) Nesouhlasí-li přípravný výbor s upozorněním ministerstva, může se do 15 dnů od doručení upozornění domáhat žalobou ve správním soudnictví určení, že návrh na registraci nemá nedostatky.

(5) Řízení o registraci je zahájeno dnem, kdy ministerstvu dojde návrh na registraci, který nemá nedostatky uvedené v odstavci 2, nebo dnem, kdy rozhodnutí soudu podle odstavce 4, jímž bylo určeno, že návrh na registraci nemá nedostatky, nabylo právní moci.

§ 8

(1) Ministerstvo registraci odmítne, jestliže stanovy strany a hnutí jsou v rozporu s § 1 až 5 a § 6 odst. 3 a 4. Jinak provede registraci.

(2) Ministerstvo provede registraci nebo rozhodne o jejím odmítnutí do 15 dnů ode dne zahájení řízení o registraci.

(3) Provede-li ministerstvo registraci, zašle ve lhůtě uvedené v odstavci 2 zmocněnci přípravného výboru jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace, a druhé vyhotovení stanov se s vyznačením registrace vloží do spisu.

(4) Nebylo-li zmocněnci přípravného výboru do 30 dnů od zahájení řízení o registraci doručeno rozhodnutí ministerstva o odmítnutí registrace, strana a hnutí vzniknou dnem následujícím po uplynutí této lhůty; tento den je dnem registrace. Na žádost zmocněnce přípravného výboru mu ministerstvo zašle jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace.

(5) Přípravný výbor může do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí o odmítnutí registrace podat u příslušného soudu opravný prostředek.^{2a)} K přezkoumání je příslušný Nejvyšší soud České republiky.

(6) Pravomocné rozhodnutí soudu, kterým se ruší rozhodnutí ministerstva o odmítnutí návrhu na registraci, tuto registraci nahrazuje. Na žádost zmocněnce přípravného výboru mu ministerstvo zašle jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace.

(7) Registraci provede ministerstvo zápisem strany a hnutí do rejstříku stran a hnutí.

§ 9

Rejstřík stran a hnutí

(1) Rejstřík stran a hnutí vedený ministerstvem je veřejný seznam, do kterého se zapisují nebo vyznačují zákonem stanovené údaje týkající se stran a hnutí. Jeho součástí je sbírka listin obsahující stanovy, usnesení o ustavení orgánů, usnesení o změně stanov a usnesení o zrušení strany a hnutí. Rejstřík stran a hnutí je každému přístupný. Každý má právo do něj nahlížet, pořizovat si kopie a výpisy. Na požádání vydá ministerstvo úřední potvrzení o zápisu nebo o tom, že zápis není proveden.

(2) Do rejstříku stran a hnutí se zapisují tyto údaje:

a) název, zkratka a sídlo strany a hnutí s uvedením dne a čísla registrace

a) název, zkratka a sídlo strany a hnutí s uvedením dne a místa registrace,

b) den registrace změny stanov,

c) zánik strany a hnutí s uvedením dne a právního důvodu výmazu.

(3) Do rejstříku stran a hnutí se dále vyznačují tyto údaje:

a) identifikační číslo osoby přidělené straně nebo hnutí,

b) jméno, příjmení, datum narození a adresa místa pobytu osob, které jsou statutárním orgánem strany a hnutí nebo jeho členy, s uvedením způsobu, jakým jednají jménem strany a hnutí,

c) pozastavení činnosti strany a hnutí,

d) zrušení strany a hnutí,

e) vstup do likvidace včetně jména, příjmení, data narození a adresy místa pobytu likvidátora,

f) zahájení insolvenčního řízení, rozhodnutí o úpadku, rozhodnutí o způsobu řešení úpadku, rozhodnutí, jímž se insolvenční řízení končí, jméno, příjmení (obchodní firma) a sídlo insolvenčního správce.

(4) Do rejstříku stran a hnutí se zapíše nebo vyznačí také změna nebo zánik skutečností podle odstavců 2 a 3.

§ 10

Strana a hnutí jsou povinny oznámit písemně ministerstvu údaje uvedené v § 9 odst. 3 písm. b), d) a e) do 15 dnů ode dne, kdy bylo příslušným orgánem strany a hnutí ve věci rozhodnuto. Oznámení musí být doloženo usnesením těchto orgánů.

§ 11

Změna stanov

(1) Návrh na registraci změny stanov podává strana a hnutí písemně ministerstvu do 15 dnů od jejího schválení. Došlo-li zároveň se změnou stanov ke změně osob, jež jsou statutárním orgánem strany a hnutí nebo jeho členy, anebo ke změně jejich funkčního označení, podává návrh nově ustavený statutární orgán. K návrhu se připojí změna stanov ve dvojím vyhotovení spolu s usnesením orgánu strany a hnutí, který je podle dosavadních stanov oprávněn o změně rozhodovat.

(2) Pro řízení o registraci změny stanov strany a hnutí platí obdobně ustanovení § 7 a 8. Změna stanov strany a hnutí nabývá účinnosti dnem její registrace ministerstvem.

Zánik, zrušení a pozastavení činnosti strany a hnutí

§ 12

Zánik strany a hnutí

(1) Strana a hnutí zanikají dnem, kdy ministerstvo provede výmaz strany a hnutí ze seznamu stran a hnutí (dále jen „výmaz“). Před provedením výmazu ministerstvo zkoumá, zda jeho provedení nebrání probíhající trestní stíhání prot straně a hnutí nebo výkon trestu, který jim byl uložen podle jiného právního předpisu.

(2) Návrh na výmaz podává ministerstvu příslušný orgán strany a hnutí do 10 dnů od zrušení strany a hnutí, pokud strana a hnutí byly zrušeny bez likvidace; pokud strana a hnutí byly zrušeny s likvidací, podá tento návrh likvidátor do 10 dnů po skončení likvidace. Je-li proti straně a hnutí vedeno trestní stíhání nebo vykonává-li trest uložený podle jiného právního předpisu, doloží navrhovatel při návrhu na její výmaz, že soud povolil podle jiného právního předpisu zánik takové strany a hnutí.

(3) Zániku strany a hnutí předchází jejich zrušení, a to buď bez likvidace, přechází-li jejich veškerý majetek a závazky na právního nástupce, anebo s likvidací, pokud jejich veškerý majetek a závazky takto nepřecházejí. Skončí-li likvidace majetkovým zůstatkem, naloží s ním likvidátor způsobem určeným ve stanovách [§ 6 odst. 2 písm. b) bod 10].

§ 13

Zrušení strany a hnutí

(1) Strana a hnutí se zrušují

a) vlastním rozhodnutím, a to dobrovolným rozpuštěním, sloučením s jinou stranou a hnutím nebo přeměnou na spolek,

b) rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění.

(2) Pokud stanovy neupravují způsob rozhodování o zrušení strany a hnutí podle odstavce 1 písm. a), rozhoduje o tom jejich nejvyšší orgán.

(3) Po zrušení strany a hnutí mohou její orgány, pokud jejich pravomoc nepřešla na právního nástupce nebo likvidátora, vykonávat pouze působnost související se zrušením strany a hnutí.

(4) Zrušují-li se strana a hnutí dobrovolným rozpuštěním, je orgán, který o rozpuštění rozhodl, povinen současně jmenovat likvidátora. Zrušení strany a hnutí oznámí likvidátor ministerstvu do 5 dnů od zrušení strany a hnutí.

(5) Strana a hnutí mohou být zrušeny rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění [odstavec 1 písm. b)], jestliže je jejich činnost v rozporu s § 1 až 5 nebo jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena. V rozhodnutí o rozpuštění strany a hnutí určí soud současně likvidátora, kterým nesmí být osoba, jež byla členem této strany a hnutí.

(6) Je-li přímá souvislost mezi důvody rozhodnutí soudu o rozpuštění strany a hnutí a nabytím nebo užitím jejich majetku, může soud v souvislosti s rozhodnutím o rozpuštění strany a hnutí rozhodnout, že majetkový zůstatek, který vyplyne z likvidace majetku této strany a hnutí, připadá do vlastnictví státu.

§ 14

Pozastavení činnosti strany a hnutí

(1) Činnost strany a hnutí může být rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17, 17a, 17b, 18 a 19h nebo se stanovami.

(2) Při pozastavení činnosti mohou strana a hnutí činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 tohoto zákona žalobu ve správním soudnictví na rozpuštění strany.

(3) Dojde-li ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, rozhoduje o znovuoobnovení jejich činnosti na základě žaloby strany a hnutí soud ve správním soudnictví, s výjimkou znovuoobnovení činnosti pozastavené z důvodů uvedených v § 6 odst. 5 a § 19h odst. 1, kdy se činnost strany a hnutí považuje za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem.

§ 15

(1) O rozpuštění strany a hnutí [§ 13 odst. 1 písm. b)], pozastavení činnosti strany a hnutí (§ 14 odst. 1) a o znovuoobnovení jejich činnosti (§ 14 odst. 3) rozhoduje Nejvyšší správní soud. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky.

(2) Pozastavit činnost strany a hnutí nebo je rozpustit nelze v době ode dne vyhlášení celostátních voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, Evropského parlamentu, zastupitelstev měst a obcí a zastupitelstev vyšších územních samosprávných celků nebo volby prezidenta republiky do desátého dne po posledním dni těchto voleb. To neplatí, jestliže je činnost strany a hnutí v rozporu s § 4.

§ 16

Další důsledky zrušení strany a hnutí a pozastavení jejich činnosti stanoví zvláštní zákon

§ 16a

Soudní ochrana

(1) Dotýká-li se rozhodnutí orgánu strany a hnutí skutečností vyznačovaných v rejstříku stran a hnutí (§ 9), může člen této strany a hnutí do 6 měsíců od přijetí takového rozhodnutí požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami.

(2) Nejde-li o zrušení strany a hnutí, lze návrh podle odstavce 1 podat, jen pokud rozhodčí orgán strany a hnutí nevyhověl žádosti člena o zjednání nápravy anebo o ní nerozhodl do 30 dnů ode dne jejího podání.

(3) Soud v řízení postupuje podle občanského soudního řádu. Člen strany a hnutí, který tento návrh podal, zašle

jeho opis s vyznačeným dnem jeho převzetí soudem ministerstvu.

(4) Opis pravomocného rozhodnutí soudu podle odstavce 1 zašle soud ministerstvu.

Hospodaření stran a hnutí

§ 17

(1) Strana a hnutí odpovídají za své závazky celým svým majetkem. Členové strany a hnutí za závazky strany a hnutí ani neodpovídají ani neručí.

(2) Strana a hnutí nesmějí vlastním jménem podnikat.^{2b)}

(3) Strana a hnutí mohou založit obchodní společnost nebo družstvo nebo se účastnit jako společník nebo člen na již založené obchodní společnosti nebo družstvu jen tehdy, je-li výlučným předmětem jejich činnosti:

- a) provozování vydavatelství, nakladatelství, tiskáren, rozhlasového nebo televizního vysílání,
- b) publikační a propagační činnost,
- c) pořádání kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí nebo
- d) výroba a prodej předmětů propagujících program a činnost příslušné strany a hnutí.

(4) Strana a hnutí mohou založit nebo být členem jednoho politického institutu; politickým institutem se pro účely tohoto zákona rozumí právnická osoba, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkumná, publikační, vzdělávací nebo kulturní činnost v oblasti

- a) rozvoje demokracie, právního státu, pluralismu a ochrany základních lidských práv,
- b) rozvoje občanské společnosti a společenské soudržnosti,
- c) podpory aktivní účasti občanů na veřejném životě,
- d) zlepšení kvality politické kultury a veřejné diskuse, nebo
- e) přispívání k mezinárodnímu porozumění a spolupráci.

(5) Politický institut musí způsobem umožňujícím dálkový přístup uveřejňovat veškeré výsledky své činnosti podle odstavce 4, jejichž povaha to umožňuje.

(6) Politický institut nesmí vykonávat činnost školy nebo školského zařízení podle školského zákona ani působit jako vysoká škola podle zákona o vysokých školách.

(7) Příspěvek na podporu činnosti politického institutu nelze použít na financování volební kampaně strany nebo hnutí nebo koalice anebo jejich kandidáta nebo nezávislého kandidáta.

(8) Příjmem strany a hnutí mohou být:

- a) příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na úhradu volebních nákladů,
- b) příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na činnost strany a hnutí (dále jen „příspěvek na činnost“),
- c) členské příspěvky,
- d) dary, dědictví a bezúplatná plnění,
- e) příjmy z nájmu, pachtu a zcizení movitého a nemovitého majetku,
- f) úroky z vkladů,
- g) příjmy vznikající z účasti na podnikání jiných právnických osob podle odstavce 3,
- h) příjmy z pořádání tombol, kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí,
- i) zápůjčky a úvěry poskytnuté bankou, platební institucí nebo institucí elektronických peněz nebo pobočkou zahraniční banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz na území České republiky,
- j) příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na podporu činnosti politického institutu.

(9) Strana a hnutí vedou účetnictví podle zvláštního zákona.³⁾ Účetní závěrky stran a hnutí musejí být ověřeny auditorem podle zákona o auditorech. Auditora určí statutární orgán strany nebo hnutí; téhož auditora lze určit opakovaně nejvýše 5 po sobě následujících kalendářních let.

(10) Účetní závěrka obchodní korporace založené stranou nebo hnutím nebo obchodní korporace, na níž se strana nebo hnutí účastní jako společník nebo člen, musí být ověřena auditorem podle zákona o auditorech. Téhož auditora pro ověření účetní závěrky podle věty první lze určit nejvýše 5 po sobě následujících kalendářních let.

(11) Strana a hnutí nesmějí vlastnit majetek mimo území České republiky.

§ 17a

(1) Strany a hnutí a politické instituty používají ke své činnosti pouze finanční prostředky vedené na účtech u banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz nebo u pobočky zahraniční banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz na území České republiky. To neplatí, jde-li o výdaje nepřevyšující částku 5 000 Kč; tyto výdaje lze hradit v hotovosti.

(2) Strany a hnutí a politické instituty vedou oddělené účty pro

- a) příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a jiných bezúplatných plnění,
- b) plnění vyplývající z pracovněprávního vztahu ke straně a hnutí a politickému institutu,
- c) financování volebních kampaní za podmínek stanovených volebními zákony,
- d) ostatní příjmy a výdaje.

(3) Finanční prostředky podle odstavce 2 písm. a) vedou strany a hnutí a politické instituty na zvláštním účtu

umožňujícím bezplatný a nepřetržitý přístup třetích osob k zobrazování přehledu platebních transakcí na těchto účtech (dále jen „zvláštní účet“).

(4) Strany a hnutí a politické instituty sdělí Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „Úřad“) bez zbytečného odkladu číslo nebo jiný jedinečný identifikátor účtu⁶⁾, na němž vedou finanční prostředky podle odstavce 2 písm. d); na základě výzvy Úřadu pak číslo nebo jiný identifikátor účtu, na němž vedou finanční prostředky podle odstavce 2 písm. b).

§ 17b

Zvláštní účet

(1) V platebním příkaze, jímž strana a hnutí a politický institut nebo jiná osoba žádá o provedení platební transakce ve prospěch nebo k tíži zvláštního účtu, musí být uveden účel platební transakce.

(2) Poskytovatel platebních služeb, u něhož je veden zvláštní účet strany, hnutí nebo politického institutu, je povinen umožnit třetím osobám nahlížet do historie platebních transakcí zpětně za období posledních 3 let.

(3) Adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na zvláštním účtu, oznámí strany a hnutí a politické instituty Úřadu, který adresu zveřejní na svých internetových stránkách.

§ 18

(1) Strany a hnutí nesmějí přijmout dar nebo jiné bezúplatné plnění

a) od státu, nestanoví-li tento zákon jinak,

b) od příspěvkové organizace,

c) od obce, městské části, městského obvodu a kraje,

d) od dobrovolného svazku obcí,

e) od státního podniku a právnické osoby s majetkovou účastí státu nebo státního podniku, jakož i od osoby, na jejímž řízení a kontrole se podílí stát; to neplatí, nedosahuje-li majetková účast státu nebo státního podniku 10 %,

f) od právnické osoby s majetkovou účastí kraje, obce, městské části nebo městského obvodu; to neplatí, nedosahuje-li majetková účast 10 %,

g) od obecně prospěšné společnosti, politického institutu a ústavu,

h) z majetku svěřenského fondu,

i) od jiné právnické osoby, stanoví-li tak jiný právní předpis,

j) od zahraniční právnické osoby s výjimkou politické strany a fundace zřízené k veřejně prospěšné činnosti,

k) od fyzické osoby, která není státním občanem České republiky; to neplatí, jedná-li se o osobu, která má právo

volit na území České republiky do Evropského parlamentu.

(2) Strany a hnutí nesmějí přijmout dar nebo jiné bezúplatné plnění, pokud by součet všech peněžitých darů, popřípadě peněžních částek odpovídajících obvyklé ceně⁷⁾ daru nebo jiného bezúplatného plnění přijatých od jedné a téže osoby přesáhl v jednom kalendářním roce částku 3 000 000 Kč. Za jednu a tutéž osobu se považuje i právnická osoba, která je ve vztahu k osobě podle věty první osobou ovládající nebo ovládanou. Je-li dárce nebo poskytovatel jiného bezúplatného plnění členem strany nebo hnutí, považuje se za dar nebo jiné bezúplatné plnění i členský příspěvek v částce přesahující výši 50 000 Kč.

(3) Získají-li strany a hnutí dar nebo jiné bezúplatné plnění v rozporu s tímto zákonem, jsou povinny vrátit jej dárce, a to nejpozději do 1. dubna roku následujícího po roce, ve kterém jej získaly. Není-li vrácení možné, odvedou v téže lhůtě peněžní částku odpovídající peněžitému daru nebo jinému bezúplatnému plnění nebo obvyklé ceně⁷⁾ věcného daru nebo jiného bezúplatného plnění do státního rozpočtu. Jedná-li se o peněžitý dar nebo jiné bezúplatné plnění, jsou strany a hnutí povinny vrátit jej včetně jeho úrokového zhodnocení ve výši diskontní sazby České národní banky platné ke dni vrácení.

(4) Každý dárce musí být identifikován údaji podle § 19h odst. 1 písm. h).

(5) Dar nebo jiné bezúplatné plnění, jehož výše nebo obvyklá cena přesahuje částku 1 000 Kč, může strana nebo hnutí přijmout pouze na základě písemné smlouvy.

Úřad

§ 19

(1) Zřizuje se Úřad se sídlem v Brně jako ústřední správní úřad pro dohled nad hospodařením stran a hnutí v zákonem stanoveném rozsahu. Úřad je účetní jednotkou.

(2) Úřad je nezávislý orgán; ve své činnosti se řídí pouze zákony a jinými právními předpisy.

(3) Do činnosti Úřadu lze zasahovat jen na základě zákona.

§ 19a

(1) Úřad tvoří předseda Úřadu, 4 členové Úřadu a další zaměstnanci státu v něm zařazení. Předseda Úřadu a členové Úřadu jsou zaměstnanci státu zařazení v Úřadu.

(2) Předseda Úřadu stojí v čele Úřadu a řídí jeho činnost.

(3) Předseda Úřadu a členové Úřadu tvoří Kolegium Úřadu. Kolegium Úřadu koordinuje výkon dohledové činnosti svěřené Úřadu.

(4) Předsedovi Úřadu přísluší plat jako předsedovi výboru Poslanecké sněmovny⁸⁾.

(5) Členovi Úřadu přísluší plat jako místopředsedovi výboru Poslanecké sněmovny⁸⁾.

§ 19b

(1) Předseda Úřadu

a) po projednání s Kolegiem Úřadu schvaluje organizační strukturu Úřadu, rozpočet Úřadu a závěrečný účet Úřadu; o změnách rozpočtu Úřadu informuje Kolegium Úřadu,

b) po projednání s Kolegiem Úřadu schvaluje služební předpisy,

c) předkládá Kolegiu Úřadu návrhy

1. jednacího řádu Kolegia Úřadu,

2. plánu činnosti Úřadu,

3. zprávy o činnosti Úřadu za příslušný kalendářní rok a

4. vnitřních předpisů Úřadu schvalovaných Kolegiem Úřadu a

d) rozhoduje o dalších záležitostech týkajících se Úřadu, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

(2) Předseda Úřadu se považuje za služební orgán a je oprávněn dávat státnímu zaměstnanci příkazy k výkonu státní služby podle zákona o státní službě.

(3) Předseda Úřadu určí jednoho ze členů Úřadu, který jej zastupuje v plném rozsahu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy není funkce předsedy obsazena; není-li tento člen Úřadu určen nebo přítomen, zastupuje předsedu Úřadu nejstarší z přítomných členů Úřadu.

(4) Člen Úřadu zastupuje předsedu Úřadu též v případě, kdy je tím předsedou Úřadu pověřen.

§ 19c

(1) Předsedu Úřadu jmenuje a odvolává prezident republiky. Předsedu Úřadu jmenuje prezident republiky ze dvou kandidátů, z nichž jednoho navrhuje Poslanecká sněmovna a jednoho navrhuje Senát.

(2) Předseda Úřadu je jmenován na dobu 6 let a nemůže být jmenován na více než 2 po sobě jdoucí funkční období.

(3) Předsedou Úřadu může být jmenována osoba, jejíž znalosti, zkušenosti a morální vlastnosti jsou předpokladem, že bude svoji funkci řádně zastávat, a která

a) je státním občanem České republiky,

b) je plně svéprávná,

c) je bezúhonná,

d) splňuje předpoklady pro výkon funkce ve státních orgánech podle zákona o některých dalších předpokladech pro výkon některých funkcí ve státních orgánech,

e) má ukončené vysokoškolské vzdělání získané studiem v magisterském studijním programu a

f) nebyla v posledních 3 letech předcházejících jmenování do funkce členem strany nebo hnutí ani nevykonávala v tomto období funkci poslance nebo senátora, poslance Evropského parlamentu, člena zastupitelstva kraje nebo člena zastupitelstva hlavního města Prahy.

(4) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena, která byla pravomocně odsouzena pro

a) trestný čin spáchaný úmyslně, nebo

b) trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s výkonem veřejné správy.

(5) S výkonem funkce předsedy Úřadu je neslučitelná funkce prezidenta republiky, člena vlády, prezidenta, viceprezidenta nebo člena Nejvyššího kontrolního úřadu, člena bankovní rady České národní banky, poslance nebo senátora, poslance Evropského parlamentu, soudce, státního zástupce, jakákoli jiná funkce ve veřejné správě a členství ve straně nebo hnutí.

(6) Předseda Úřadu nesmí zastávat jinou placenou funkci a vykonávat jakoukoli výdělečnou činnost s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost Úřadu nebo neohrožuje důvěru v jeho nezávislost a nestrannost.

§ 19d

(1) Funkce předsedy Úřadu zaniká

a) uplynutím funkčního období,

b) dnem následujícím po dni doručení písemně učiněného vzdání se funkce prezidentu republiky,

c) dnem následujícím po dni doručení písemného odvolání z funkce,

d) dnem nabytí právní moci rozsudku, kterým byl předseda Úřadu odsouzen pro trestný čin stanovený v § 19c odst. 4,

e) dnem nabytí právní moci rozsudku, kterým byla svéprávnost předsedy Úřadu omezena.

(2) Prezident republiky odvolá předsedu Úřadu z funkce, pokud přestane splňovat některou z podmínek pro jmenování stanovenou v § 19c odst. 3 písm. a), d) nebo e) nebo v § 19c odst. 5 nebo 6.

§ 19e

(1) Členy Úřadu jmenuje z kandidátů zvolených Senátem podle odstavce 2 prezident republiky na dobu 6 let; člen Úřadu může být jmenován i opakovaně.

(2) Kandidáty na členy Úřadu navrhnou Senátu prezident Nejvyššího kontrolního úřadu, Poslanecká sněmovna a jednotliví senátoři. Z kandidátů navržených prezidentem Nejvyššího kontrolního úřadu zvolí Senát jednoho

kandidáta na člena Úřadu. Další dva kandidáty na člena Úřadu zvolí Senát z kandidátů navržených Poslaneckou sněmovnou a jednoho kandidáta na člena Úřadu zvolí Senát z kandidátů navržených jednotlivými senátory.

(3) Členem Úřadu může být jmenována osoba, jejíž znalosti, zkušenosti a morální vlastnosti jsou předpokladem, že bude svoji funkci řádně zastávat, a která

a) je státním občanem České republiky,

b) je plně svéprávná,

c) je bezúhonná,

d) splňuje předpoklady pro výkon funkce ve státních orgánech podle zákona o některých dalších předpokladech pro výkon některých funkcí ve státních orgánech,

e) má ukončené vysokoškolské vzdělání získané studiem v magisterském studijním programu a

f) nebyla v posledních 2 letech předcházejících jmenování do funkce členem strany nebo hnutí ani nevykonávala v tomto období funkci poslance nebo senátora, poslance Evropského parlamentu, člena zastupitelstva kraje nebo člena zastupitelstva hlavního města Prahy.

(4) Pro člena Úřadu se použijí ustanovení § 19c odst. 4, 5 a 6 a § 19d obdobně.

(5) Člen Úřadu může po předsedovi Úřadu požadovat informace o činnosti Úřadu a jeho řízení. Předseda Úřadu může po členovi Úřadu a člen Úřadu může po jiném členovi Úřadu nebo jiném zaměstnanci státu zařazeném v Úřadu požadovat informace o jeho činnosti a plnění jeho úkolů. Informace musí být poskytnuty nejpozději do 14 dnů. Podrobnosti o způsobech požadování a obdržení informace upravuje vnitřní předpis Úřadu.

(6) Člen Úřadu je oprávněn k zajištění úkolů uložených mu Kolegiem Úřadu dávat státnímu zaměstnanci příkazy k výkonu státní služby podle zákona o státní službě. V případě rozporu příkazů k výkonu státní služby daných státnímu zaměstnanci členem Úřadu a předsedou Úřadu mají přednost příkazy k výkonu státní služby dané předsedou Úřadu.

§ 19f

(1) Zasedání Kolegia Úřadu svolává a řídí předseda Úřadu; konají se podle potřeby, nejméně však jednou za 4 týdny. Požádá-li o to kterýkoli člen Úřadu, je předseda Úřadu povinen svolat zasedání Kolegia Úřadu do 3 dnů od doručení žádosti předsedovi Úřadu tak, aby se zasedání Kolegia Úřadu konalo nejpozději 10 dnů ode dne, kdy byla žádost doručena předsedovi Úřadu. Nesvolá-li předseda Úřadu zasedání Kolegia Úřadu podle věty druhé, učiní tak člen Úřadu, který o svolání Kolegia Úřadu požádal.

(2) Zasedání Kolegia Úřadu se řídí jednacím řádem Kolegia Úřadu, který stanoví podrobnosti zasedání Kolegia Úřadu, zejména způsob předkládání návrhů Kolegiu Úřadu, způsob pořízení zápisu o zasedání Kolegia Úřadu, způsob hlasování na zasedání Kolegia Úřadu a způsob zaznamenání odlišného stanoviska a pravidla pro účast dalších osob na zasedání Kolegia Úřadu. Jednací řád Kolegia Úřadu může stanovit podmínky, za kterých se zasedání Kolegia Úřadu koná distančním způsobem, a pravidla konání zasedání Kolegia Úřadu distančním způsobem.

(3) Kolegium Úřadu rozhoduje hlasováním; rozhodnutí přijímá většinou hlasů všech svých členů.

(4) Kolegium Úřadu schvaluje

- a) plán činnosti Úřadu,
- b) zprávu o činnosti Úřadu za příslušný kalendářní rok,
- c) vyhlášky vydávané Úřadem,
- d) výkladová stanoviska vydávaná Úřadem,
- e) jednacích řád Kolegia Úřadu a
- f) vnitřní předpisy Úřadu s výjimkou služebních předpisů.

(5) Kolegium Úřadu rozhoduje o

- a) námitce podjatosti kontrolujícího, je-li jím předseda Úřadu nebo člen Úřadu; ten je z hlasování o námitce podjatosti vyloučen,
- b) uveřejnění poznatků, které vyplynuly z činnosti Úřadu, podle § 19g odst. 1 písm. d) a
- c) uveřejnění dalších informací týkajících se dohledové činnosti Úřadu.

(6) Kolegium Úřadu dále

- a) může pověřit předsedu Úřadu nebo člena Úřadu řízením výkonu dohledové činnosti na určitém úseku působnosti Úřadu nebo provedením dohledu v jednotlivém případě a v této souvislosti ukládat předsedovi Úřadu a členům Úřadu úkoly,
- b) má postavení nadřízené osoby kontrolujícího, jde-li o kontrolu vykonávanou předsedou Úřadu nebo členem Úřadu,
- c) projednává podněty týkající se dohledové činnosti Úřadu a návrhy protokolů o kontrole,
- d) projednává návrhy vyjádření Úřadu pro účely řízení vedených jinými orgány,
- e) projednává návrh organizační struktury Úřadu, návrh rozpočtu Úřadu a návrh závěrečného účtu Úřadu,
- f) projednává návrhy služebních předpisů a
- g) zřizuje rozkladovou komisi a další poradní orgány, jmenuje a odvolává jejich členy a navrhuje výši jejich odměny

(7) Kolegium Úřadu je nadřízeným správním orgánem Úřadu. Nadřízeným správním orgánem Kolegia Úřadu je Kolegium Úřadu.

§ 19g

(1) Úřad

- a) vykonává dohled nad hospodařením stran a hnutí a politických institutů podle tohoto zákona a dozor nad dodržováním zákona o střetu zájmů,
- b) zpracovává a uveřejňuje na svých internetových stránkách zprávu o své činnosti za příslušný kalendářní rok,
- c) uveřejňuje na svých internetových stránkách úplné výroční finanční zprávy stran a hnutí,
- d) uveřejňuje na svých internetových stránkách poznatky, které vyplynuly z jeho činnosti,
- e) sděluje Ministerstvu financí do 31. května příslušného kalendářního roku, zda mu výroční finanční zpráva strany a hnutí za předcházející rok byla předložena a zda je podle jeho zjištění úplná; Úřad sděluje Ministerstvu financí v uvedené lhůtě rovněž to, že výroční finanční zpráva nebyla předložena nebo není úplná,
- f) sděluje Ministerstvu financí výsledek posouzení výroční finanční zprávy předložené dodatečně podle § 19h odst. 3 nebo předložené na výzvu k doplnění nebo odstranění nedostatků podle § 19h odst. 5, a to neprodleně, nejpozději však do 10 dnů ode dne, kdy tuto výroční finanční zprávu obdržel,
- g) projednává přestupky,
- h) v případech stanovených zákonem se domáhá vyslovení neplatnosti právního jednání a dalších opatření stanovených zákonem a
- i) vykonává působnost stanovenou tímto nebo jiným zákonem.

(2) Úřad vykonává dohled podle tohoto zákona zkoumáním výročních finančních zpráv předkládaných stranami a hnutími nebo vlastní kontrolou hospodaření stran a hnutí a politických institutů. Úřad má při výkonu dohledu právo seznamovat se se všemi údaji týkajícími se hospodaření stran a hnutí a politických institutů.

(3) Dohledovou činnost svěřenou Úřadu vykonávají předseda Úřadu, členové Úřadu a pověřeni zaměstnanci státu zařazení v Úřadu; při jejím výkonu se prokazují průkazem, jehož vzor stanoví Úřad vyhláškou.

(4) Předseda Úřadu a členové Úřadu při řízení kontroly, kterou jsou pověřeni Kolegiem Úřadu,

- a) mají postavení nadřízené osoby kontrolujícího a
- b) rozhodují o námitce podjatosti zaměstnance státu zařazeného v Úřadu podané v souvislosti s kontrolou, jejíž výkon řídí.

§ 19h

(1) Strany a hnutí jsou povinny předložit každoročně do 1. dubna Úřadu výroční finanční zprávu, která zahrnuje

- a) účetní závěrku podle zákona o účetnictví³⁾,
- b) zprávu auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad,
- c) přehled o celkových příjmech v členění podle § 17 odst. 8, k němuž strany a hnutí připojí:

1. přehled obchodních společností nebo družstev, v nichž strana nebo hnutí mají podíl s uvedením výše tohoto

podílu,

2. přehled úvěrů, zápůjček a jiných dluhů s uvedením výše a jejich podmínek včetně termínu splatnosti, jména, příjmení a data narození; je-li poskytovatelem právnická osoba, uvede se její obchodní firma nebo název a identifikační číslo,

d) přehled o mzdových výdajích stranou nebo hnutím vyplácených osob s uvedením počtu těchto osob a druhu vykonávané práce,

e) přehled o celkových výdajích na daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění,

f) výdaje na volby členěné podle jednotlivých druhů voleb, kterých se strana a hnutí zúčastnily v daném kalendářním roce,

g) přehled o dárcích a jejich darech s uvedením výše peněžitého daru a obvyklé ceny⁷⁾ nepeněžitého daru, jména, příjmení a data narození; je-li dárce právnická osoba, uvede se její obchodní firma nebo název a identifikační číslo,

h) přehled poskytnutých ostatních bezúplatných plnění, jejichž obvyklá cena⁷⁾ převyšuje částku 50 000 Kč, s uvedením jména, příjmení a data narození; je-li poskytovatelem právnická osoba, uvede se její obchodní firma nebo název a identifikační číslo,

i) přehled o hodnotě majetku získaného dědictvím nebo odkazem; pokud hodnota získaného majetku přesahuje 50 000 Kč, uvede se jméno, příjmení, datum narození a datum úmrtí a obec místa posledního pobytu zůstavitele,

j) přehled o členech, jejichž členský příspěvek za kalendářní rok je vyšší než 50 000 Kč, s uvedením jejich jména, příjmení, data narození, obce místa pobytu a celkové výše členského příspěvku,

k) název a sídlo politického institutu, jehož je strana nebo hnutí zakladatelem nebo členem, a výdaje vynaložené na podporu jeho činnosti minimálně ve výši příspěvku na činnost politického institutu.

(2) Lhůta podle odstavce 1 je zachována, je-li nejpozději dne 1. dubna podána poštovní zásilka adresovaná Úřadu, která obsahuje výroční finanční zprávu, držitelé poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence.

(3) Pokud výroční finanční zpráva nebyla stranou a hnutím předložena, vyzve Úřad stranu a hnutí do 15. dubna příslušného roku k jejímu dodatečnému předložení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu.

(4) Výroční finanční zprávu předkládají strany a hnutí na předepsaném formuláři s přílohami, jehož vzor stanoví Úřad vyhláškou.

(5) Výroční finanční zpráva je úplná, obsahuje-li všechny požadované náležitosti podle odstavce 1 a je-li předložena na předepsaném formuláři s přílohami podle odstavce 4. Je-li výroční finanční zpráva neúplná nebo údaje v ní uvedené neodpovídají zjištěním Úřadu, vyzve Úřad stranu nebo hnutí v přiměřené lhůtě k jejímu doplnění nebo odstranění nedostatků; strana a hnutí jsou povinny výroční finanční zprávu doplnit nebo její nedostatky odstranit ve lhůtě stanovené Úřadem, která nesmí být kratší než 15 kalendářních dnů.

(6) Výroční finanční zpráva je veřejná. Výroční finanční zpráva je přístupná k nahlédnutí u Úřadu a na jeho internetových stránkách, na kterých ji Úřad uveřejní do 7 dnů ode dne jejího doručení Úřadu.

§ 19ha

Dozor nad dodržováním zákona o střetu zájmů

(1) Úřad posoudí, zda veřejný funkcionář uvedený v § 4a zákona o střetu zájmů provedl všechna potřebná opatření směřující ke splnění tam uvedené povinnosti.

(2) Pokud veřejný funkcionář potřebná opatření neprovedl, uloží Úřad veřejnému funkcionáři povinnost prodat podíl v právnické osobě, povinnost přestat být jejím skutečným majitelem nebo provést jiná opatření ke splnění povinnosti a stanoví mu k tomu dodatečnou lhůtu nepřesahující 60 dnů. Úřad si může vyžádat stanovisko příslušného ústředního správního úřadu k uvažovaným opatřením.

(3) Nesplní-li veřejný funkcionář povinnost podle odstavce 2, nesmí právnická osoba provozující rozhlasové a televizní vysílání nebo vydávající periodický tisk vyplatit podíl na zisku nebo obdobné plnění jemu ani právnické osobě nebo právnímu uspořádání, jejichž je rovněž skutečným majitelem.

(4) Nesplní-li veřejný funkcionář povinnost podle odstavce 2, nesmí při rozhodování nejvyššího orgánu právnické osoby provozující rozhlasové a televizní vysílání nebo vydávající periodický tisk vykonávat hlasovací práva nebo rozhodovat jako její jediný společník on ani právnická osoba nebo ten, kdo jedná na účet právního uspořádání, jejichž je rovněž skutečným majitelem; to neplatí pro rozhodnutí, která ukládá zákon, rozhodnutí, která se týkají zrušení právnické osoby, nebo rozhodnutí o volbě orgánů právnické osoby nebo jejich členů, kterým zanikla funkce.

(5) Zakazuje se právní jednání, které směřuje k tomu, aby

a) byla převedena účast nebo členství veřejného funkcionáře v právnické osobě, která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku, na osobu blízkou nebo osobu, se kterou jednal ve shodě,

b) se skutečným majitelem právnické osoby, která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku, stala namísto veřejného funkcionáře osoba blízká veřejnému funkcionáři nebo osoba, se kterou jednal ve shodě.

Takové právní jednání je neplatné. K neplatnosti právního jednání soud přihlédne i bez návrhu.

§ 19hb

Návrhová oprávnění Úřadu

(1) Úřad se může návrhem na zahájení občanského soudního řízení domáhat vyslovení neplatnosti právního jednání zakázaného v § 19ha odst. 5.

(2) Nezruší-li správní orgán veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace, která byla uzavřena v rozporu se zákonem o střetu zájmů, Úřad se může návrhem u správního orgánu příslušného rozhodovat spory z veřejnoprávních smluv domáhat jejího zrušení.

(3) Úřad se může žalobou proti rozhodnutí správního orgánu domáhat zrušení rozhodnutí vydaného podle odstavce 2 a rozhodnutí, kterým byla v rozporu se zákonem o střetu zájmů poskytnuta investiční pobídka.

§ 19hc

(1) Pro účely dozoru nad dodržováním zákona o střetu zájmů se má za to, že skutečným majitelem je osoba, která je jako skutečný majitel zapsána v evidenci skutečných majitelů.

(2) Má-li Úřad důvodně za to, že údaje v evidenci skutečných majitelů neodpovídají skutečnému stavu, oznámí to soudu příslušnému k zápisu podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů.

§ 19i

(1) Fyzická osoba, která žádá o provedení platební transakce ve prospěch nebo k tíži zvláštního účtu, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 17b odst. 1 neuvede v platebním příkazu účel platební transakce.

(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) vykoná hlasovací práva nebo rozhodne jako jediný společník právnické osoby v rozporu s § 19ha odst. 4,
- b) se jako osoba blízká nebo osoba, se kterou veřejný funkcionář jednal ve shodě, zúčastnila jednání zakázaného v § 19ha odst. 5.

(3) Veřejný funkcionář uvedený v § 19ha odst. 1 se dopustí přestupku tím, že vykoná hlasovací práva nebo rozhodne jako jediný společník právnické osoby v rozporu s § 19ha odst. 4.

(4) Za přestupek lze uložit pokutu

- a) do 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1,
- b) do 250 000 Kč nebo do výše 3 % hodnoty aktiv právnické osoby, jejímž je veřejný funkcionář společníkem, členem nebo skutečným majitelem a která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku, podle toho, která částka je vyšší, jde-li o přestupek podle odstavců 2 a 3.

§ 19j

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba, která žádá o provedení platební transakce ve prospěch nebo k tíži zvláštního účtu, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 17b odst. 1 neuvede v platebním příkaze účel platební transakce.

(2) Strana nebo hnutí se dopustí přestupku tím, že

- a) poruší § 17 odst. 8,
- b) v rozporu s § 17a nevede oddělené účty nebo neoznámí Úřadu údaje podle § 17a odst. 4,
- c) v rozporu s § 17a nezřídí zvláštní účet nebo v rozporu s § 17b neoznámí adresu internetových stránek,

- d) v rozporu s § 19h odst. 1 nepředloží v zákonné lhůtě výroční finanční zprávu,
- e) neodstraní ve stanovené lhůtě nedostatky výroční finanční zprávy podle § 19h odst. 5,
- f) v rozporu s § 18 odst. 3 vrátí dar nebo jiné bezúplatné plnění po uplynutí stanovené lhůty, nebo
- g) v rozporu s § 18 odst. 3 nevrátí dar nebo jiné bezúplatné plnění anebo neodvede peněžitý dar nebo jiné bezúplatné plnění nebo částku odpovídající obvyklé ceně⁷⁾ věcného daru nebo jiného bezúplatného plnění do státního rozpočtu.

(3) Právnícká osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) vyplatí podíl na zisku nebo obdobné plnění v rozporu s § 19ha odst. 3,
- b) vykoná hlasovací práva nebo rozhodne jako jediný společník právnické osoby v rozporu s § 19ha odst. 4,
- c) se jako osoba, se kterou veřejný funkcionář jednal ve shodě, zúčastnila jednání zakázaného v § 19ha odst. 5.

(4) Za přestupek lze uložit pokutu

- a) do 200 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a) až d) a f),
- b) do 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 nebo odstavce 2 písm. e),
- c) ve výši rovnající se dvojnásobku hodnoty daru nebo jiného bezúplatného plnění nebo propadnutí věci, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. g),
- d) do 250 000 Kč nebo do výše 3 % hodnoty aktiv právnické osoby, jejímž je veřejný funkcionář společníkem, členem nebo skutečným majitelem a která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku, podle toho, která částka je vyšší, jde-li o přestupek podle odstavce 3.

§ 19k

(1) Politický institut se dopustí přestupku tím, že

- a) příspěvek na podporu činnosti politického institutu použije v rozporu s § 17 odst. 7,
- b) v rozporu s § 17a nevede oddělené účty nebo neoznámí Úřadu údaje podle § 17a odst. 4, nebo
- c) v rozporu s § 17a nezřídí zvláštní účet nebo v rozporu s § 17b neoznámí adresu internetových stránek.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až c) lze uložit pokutu do 200 000 Kč.

§ 19l

(1) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne též k dopadu uložené pokuty na možnost další existence strany a hnutí nebo politického institutu.

(2) Přestupky podle tohoto zákona projednává Úřad. Proti rozhodnutí Úřadu nelze podat rozklad ani jej přezkoumat

v přezkumném řízení. Podání žaloby proti rozhodnutí Úřadu má odkladný účinek.

(3) V případě přestupku podle § 19i odst. 2 písm. b) lze postihnout i organizátora, návodce a pomocníka.

(4) Pro určení horní hranice pokuty za přestupek podle tohoto zákona se hodnota aktiv zjistí z účetní závěrky nebo z konsolidované účetní závěrky účetní jednotky sestavené za účetní období předcházející účetnímu období, ve kterém k přestupku došlo. Pokud právnická osoba takový účetní výkaz nemá, vychází se z výkazu za předešlé účetní období.

(5) Nelze-li skutečnou výši aktiv zjistit postupem podle odstavce 4, stanoví hodnotu aktiv Úřad kvalifikovaným odhadem.

(6) Za přestupky podle § 19i odst. 2 a odst. 3 a § 19j odst. 3 se uloží pokuta.

Státní příspěvky

§ 20

(1) Strana a hnutí mají, za podmínek stanovených tímto zákonem, nárok na tyto státní příspěvky:

- a) příspěvek na činnost, který zahrnuje stálý příspěvek a příspěvek na mandát, a
- b) příspěvek na podporu činnosti politického institutu.

(2) Nárok na stálý příspěvek nebo na příspěvek na mandát vzniká straně a hnutí, které předložily ve stanovené lhůtě úplnou výroční finanční zprávu.

(3) Nárok na stálý příspěvek vzniká straně a hnutí, které získaly ve volbách do Poslanecké sněmovny nejméně 3 % hlasů.

(4) Nárok na příspěvek na mandát vzniká, jestliže byl zvolen alespoň jeden poslanec, senátor, člen zastupitelstva kraje nebo člen zastupitelstva hlavního města Prahy na kandidátní listině strany a hnutí nebo byl zvolen za stranu a hnutí na kandidátní listině koalice ve volbách do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstva kraje nebo na kandidátní listině koalice nebo sdružení stran a hnutí a nezávislých kandidátů ve volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy.

(5) Nárok na příspěvek na podporu činnosti politického institutu vzniká straně a hnutí, jejíž alespoň jeden poslanec byl zvolen za danou stranu a hnutí alespoň ve dvou z posledních tří po sobě jdoucích volebních období Poslanecké sněmovny včetně probíhajícího volebního období a která je zakladatelem nebo členem politického institutu. Tento příspěvek smí strana nebo hnutí použít výlučně k hrazení výdajů na činnost politického institutu.

(6) Stálý příspěvek činí ročně 6 000 000 Kč pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů. Za každých dalších i započatých 0,1 % hlasů obdrží strana a hnutí ročně 200 000 Kč. Obdrží-li strana a hnutí více než 5 % hlasů, příspěvek se dále nezvyšuje.

(7) Příspěvek na mandát poslance nebo senátora činí ročně 900 000 Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hlavního města Prahy činí ročně 250 000 Kč.

(8) Příspěvek na podporu činnosti politického institutu činí ročně částku rovnající se 10 % z celkové výše příspěvku na činnost, který náleží straně nebo hnutí. V žádosti podle § 20a odst. 3 uvedou strana a hnutí název a sídlo politického institutu, na podporu jehož činnosti je příspěvek určen.

(9) Příspěvek na mandát náleží po celé volební období jen straně a hnutí, na jejichž kandidátní listině byl poslanec, senátor, člen zastupitelstva kraje nebo člen zastupitelstva hlavního města Prahy zvolen. Jestliže byl poslanec, senátor, člen zastupitelstva kraje nebo člen zastupitelstva hlavního města Prahy zvolen na kandidátní listině koalice nebo sdružení stran a hnutí a nezávislých kandidátů, náleží příspěvek na mandát po celé volební období jen straně a hnutí, za které byl na kandidátní listině koalice nebo sdružení stran a hnutí a nezávislých kandidátů uveden. Není-li na uprázdněný mandát poslance, člena zastupitelstva kraje nebo člena zastupitelstva hlavního města Prahy náhradník nebo zanikne-li mandát senátora v průběhu volebního období, příspěvek na mandát straně nebo hnutí nenáleží.

(10) Pro zjištění nároku na stálý příspěvek a příspěvek na podporu činnosti politického institutu a stanovení jejich výše u strany a hnutí, které jsou členy koalice, je rozhodující dohoda o podílu členů koalice na volebním výsledku. Není-li taková dohoda uzavřena, nebo není-li ve stanovené lhůtě doručena Ministerstvu financí, dělí se volební výsledek rovným dílem. Ustanovení odstavce 2 zůstává nedotčeno. Strana a hnutí doručí Ministerstvu financí dohodu o podílu členů koalice do posledního dne lhůty pro registraci kandidátních listin.

(11) Jestliže se dohody podle odstavce 10 doručené Ministerstvu financí navzájem liší a vznikne-li straně a hnutí nárok na stálý příspěvek nebo na příspěvek na podporu činnosti politického institutu, Ministerstvo financí výplatu stálého příspěvku nebo příspěvku na podporu politického institutu všem členům koalice pozastaví; po odstranění tohoto rozporu vyplatí Ministerstvo financí stálý příspěvek nebo příspěvek na podporu politického institutu i zpětně.

(12) V roce konání voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstva kraje nebo zastupitelstva hlavního města Prahy se propočítávají roční státní příspěvky za každé volební období zvlášť. Straně a hnutí náleží měsíčně jedna dvanáctina propočteného ročního státního příspěvku. V měsíci konání voleb obdrží strana a hnutí státní příspěvek propočtený z výsledků voleb toho volebního období, jehož výše bude pro stranu a hnutí výhodnější. Dojde-li k rozpuštění Poslanecké sněmovny, k novým volbám do zastupitelstva kraje nebo do zastupitelstva hlavního města Prahy, náleží straně a hnutí roční stálý příspěvek, příspěvek na mandát a příspěvek na podporu činnosti politického institutu v poměrné části ještě za měsíc, v němž došlo k rozpuštění Poslanecké sněmovny, k novým volbám do zastupitelstva kraje nebo do zastupitelstva hlavního města Prahy. Uprázdnil-li se mandát poslance, člena zastupitelstva kraje nebo člena zastupitelstva hlavního města Prahy a na uprázdněný mandát není náhradník nebo dojde-li k zániku mandátu senátora, náleží roční příspěvek na mandát a příspěvek na podporu činnosti politického institutu v poměrné části ještě za měsíc, v němž tato skutečnost nastala.

§ 20a

(1) Příspěvek na činnost vyplácí Ministerstvo financí na žádost strany a hnutí po celé volební období každoročně ve čtyřech čtvrtletních splátkách pozadu. Splátku příspěvku na činnost lze vyplatit až poté, kdy Úřad vyrozumí Ministerstvo financí o tom, že výroční finanční zpráva strany a hnutí byla předložena ve lhůtě uvedené v § 19h a že je úplná. Splátka za první čtvrtletí se vyplácí každoročně do 15. dubna, za druhé čtvrtletí každoročně do 30. června, za třetí čtvrtletí každoročně do 15. října a za čtvrté čtvrtletí každoročně do 1. prosince. Žádost se podává na každou

splátku zvlášť.

(2) Výplatu splátky příspěvku na činnost Ministerstvo financí pozastaví, jestliže

- a) výroční finanční zpráva nebyla Úřadu předložena,
- b) předložená výroční finanční zpráva je podle zjištění Úřadu neúplná, nebo
- c) byla podána žaloba podle § 15.

(3) Příspěvek na podporu činnosti politického institutu vyplácí Ministerstvo financí na žádost strany a hnutí po celé volební období každoročně ve dvou pololetních splátkách pozadu. Příspěvek na podporu činnosti politického institutu nelze vyplatit dříve, než je vyplacen příspěvek na činnost.

(4) Splátku příspěvku na činnost, jejíž výplata byla podle odstavce 2 pozastavena, vyplatí Ministerstvo financí na žádost strany a hnutí zpětně, pokud

- a) výroční finanční zpráva byla následně předložena a podle zjištění Úřadu je úplná,
- b) nabude právní moci rozhodnutí soudu, kterým byl zamítnut návrh na pozastavení činnosti strany a hnutí nebo návrh na rozpuštění strany a hnutí, aniž je jejich činnost pozastavena, nebo
- c) činnost strany a hnutí byla znovu obnovena (§ 14 odst. 3).

(5) Ministerstvo financí upraví výši další splátky státního příspěvku, jestliže se v průběhu roku změnil stav rozhodný pro výpočet výše příspěvku.

§ 20b

(1) Byl-li mandát poslance, člena zastupitelstva kraje nebo člena zastupitelstva hlavního města Prahy uprázdněn nebo zanikl-li mandát senátora (§ 20 odst. 9), Ministerstvo financí výplatu příspěvku na mandát zastaví při splátce za příslušné pololetí (§ 20a odst. 1), která následuje po uprázdnění nebo zániku mandátu.

(2) Skutečnosti uvedené v § 20 odst. 9 oznámí Poslanecká sněmovna, Senát, krajský úřad nebo Magistrát hlavního města Prahy Ministerstvu financí nejpozději 30 dnů před nejbližším termínem splatnosti splátky příspěvku na činnost.

(3) Nastupuje-li náhradník, který kandidoval za jinou stranu a hnutí na kandidátní listině koalice než poslanec, člen zastupitelstva kraje nebo člen zastupitelstva hlavního města Prahy, který kandidoval na kandidátní listině téže koalice a jehož mandát se uprázdnil, nebo nastupuje-li náhradník, který kandidoval za jinou stranu nebo hnutí na kandidátní listině sdružení stran nebo hnutí a nezávislých kandidátů než člen zastupitelstva hlavního města Prahy, který kandidoval na téže kandidátní listině a jehož mandát se uprázdnil, oznámí tuto skutečnost Poslanecká sněmovna, krajský úřad nebo Magistrát hlavního města Prahy Ministerstvu financí do 20 dnů od nástupu náhradníka.

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 21

(1) Strany a hnutí, které vznikly podle zákona č. 15/1990 Sb., o politických stranách, nebo jsou za ně tímž zákonem považované, jsou stranami a hnutími podle tohoto zákona.

(2) Strany a hnutí uvedené v odstavci 1 upraví do 6 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona své stanovy podle § 6 odst. 2 písm. b), § 6 odst. 3 a 4 a předloží je v další lhůtě 10 dnů ministerstvu příslušnému podle sídla strany a hnutí. Pokud tak v této lhůtě neučiní, dá ministerstvo podnět k návrhu na rozpuštění strany a hnutí [§ 13 odst. 1 písm. b)], popřípadě na pozastavení činnosti strany a hnutí (§ 14).

§ 21a

Hodlají-li strany a hnutí působící do 31. prosince 1992 na území obou republik, registrované ve Slovenské republice, vyvíjet činnost i nadále na území České republiky, podají návrh na registraci podle ustanovení tohoto zákona ve lhůtě do 30. června 1993. Pokud tak neučiní, jejich právo vyvíjet činnost na území České republiky zaniká.

§ 22

Zrušuje se zákon č. 15/1990 Sb., o politických stranách.

§ 23

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

^{1a)} Např. zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 361/1992 Sb.), zákon ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění zákona ČNR č. 26/1993 Sb., zákon ČNR č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky.

²⁾ Např. § 2b zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 361/1992 Sb.).

^{2a)} § 250m občanského soudního řádu.

^{2b)} Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

^{3a)} Zákon č. 41/1993 Sb., o ověřování shody opisů nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu okresními a

obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady, ve znění zákona č. 15/1997 Sb. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění zákona č. 82/1998 Sb.

⁵⁾ Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ § 2 odst. 3 písm. h) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

⁷⁾ Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ Zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů.